

Ons pedagogisch handelen peutergroep De Paddestoel

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

Januari 2023

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties.

De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Rita Leenders.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische meting uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

in 2023 gaan wij de ruimte herinrichten om de spelbetrokkenheid van de kinderen te vergroten en te verbeteren.

In ons lokale ontwikkelplan, onderdeel van het KION jaarwerkplan 2023, staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers. Hierin staat ook op toetsbare wijze beschreven hoe we de kennis en vaardigheden van de medewerkers op het gebied van VE onderhouden.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor deze locatie betekent dit 7,5 uur per jaar. Hiernaast heeft onze coach in 2023 voor VE coaching 60 uur beschikbaar om medewerkers te coachen op het gebied van educatieve kwaliteit. Dit uren aantal is gebaseerd op het aantal VE kinderen (keer tien uur) dat onze locatie bezoekt.

We bieden VE

Om ervoor te zorgen dat we spelenderwijs de ontwikkeling van je kind zo goed mogelijk stimuleren, bieden we op onze locatie Voorschoolse Educatie (VE). Hiervoor maken we gebruik van het VE-programma; Uk & Puk, waarin verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Telkens staat een ander thema dat de kinderen aanspreekt centraal. Ieder thema wordt uitgewerkt in uitdagende, speelse activiteiten waarin aan verschillende ontwikkelingsdoelen wordt gewerkt. De doelen liggen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuigelijke ontwikkeling en rekenprikkel om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

We stimuleren de spraak-taalontwikkeling door te verwoorden wat de kinderen doen en ervaren en door kinderen te stimuleren om zelf woorden te gebruiken. De vragen die we kinderen stellen sluiten aan bij het niveau van het kind. Kinderen die nog niet goed kunnen praten, stellen we eenvoudige vragen zoals "Waar is Puk? Wijs eens aan?", de meer taalvaardige peuters krijgen moeilijkere vragen zoals "Wat ga je doen?", "Zijn deze hetzelfde?", "Wat gebeurde er?" Kinderen krijgen de tijd om te reageren. Ook het samen zingen van liedjes en voorlezen horen bij ons rijke taalaanbod.

Bij iedere activiteit worden in principe doelwoorden aangeboden. We passen ons hierbij aan het niveau van het kind aan. Baby's en kinderen die nog weinig Nederlands spreken, leren eerst de woorden die naar voorwerpen, personen of handelingen verwijzen die belangrijk voor hen zijn. Hoe ouder het kind, hoe meer de doelwoorden verwijzen naar de buitenwereld en hoe abstracter ze kunnen zijn.

We bieden de woorden aan in een betekenisvolle context: woorden krijgen voor een kind pas betekenis door de concrete voorwerpen die worden gebruikt en de activiteit die wordt gedaan. Een echte appel levert een kind veel meer informatie op dan een foto van een appel. Tijdens een thema worden doelwoorden vaak herhaald en geoefend.

De sociaal-emotionele ontwikkeling betreft het leren omgaan met jezelf en met anderen. Op het kinderdagverblijf of peutergroep ligt de basis hiervoor in de relatie tussen het kind en pedagogisch medewerker. Als een kind ervaart dat hij kan rekenen op haar steun en zich veilig voelt, durft hij zichzelf en anderen te leren kennen. Daarnaast begeleiden we kinderen in het omgaan met anderen. We geven het goede voorbeeld en helpen kinderen om rekening te houden met elkaar. Zie ook de uitgangspunten 'We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte' en 'We bevorderen positieve contacten tussen kinderen'.

De sensomotorische ontwikkeling gaat over de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. Door te doen en tegelijk waar te nemen, leert de kind de wereld om zich heen kennen. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken. Ook grof-motorisch spel is onderdeel van ons dagelijkse aanbod. Zo gaan we iedere dag naar buiten. Hiernaast heeft ieder thema een beweegactiviteit, gericht op het strekken van de spieren en het oefenen van de hoofd- en rompbalans (baby's) en op het oefenen van de grote motoriek en lichaamsbalans (dreumesen en peuters). Ook de fijne motoriek (de arm-hand functie zoals reiken, grijpen, loslaten en manipuleren) komt in ons aanbod volop aan de orde.

We besteden ook aandacht aan rekenprikkel. Het gaat er hierbij om dat kinderen ervaringen opdoen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling, zoals meten (passen de schoenen? Past het dikke boek in de kleine tas?) en het benoemen van

eigenschappen zoals groot en klein, zwaar en licht, vol en leeg. Ook ruimtelijke oriëntatie hoort tot rekenprikkels. Ruimtelijke oriëntatie begint bij het lichaamsbesef van het kind. Dit komt bijvoorbeeld aan bod tijdens de verzorging van de kinderen of bij het aan- en uitdoen van de jas. Daarnaast verkennen we met de kinderen de groepsruimte. We praten met de kinderen over waar de spullen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terecht komen (in of naast de prullenbak). Ten derde maken de kinderen bij ons kennis met tellen.

Bij de activiteiten die bij het VE-programma horen, speelt de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen de kinderen onderling een grote rol. Kinderen en pedagogisch medewerker hebben beide een actieve inbreng bij de activiteiten. Door prikkelende vragen te stellen in een uitdagende omgeving en hierbij steeds in te spelen op de inbreng van de kinderen en aan te sluiten bij hun niveau en interesse, brengen we de kinderen steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Kinderen kunnen ook elkaar prikkelen in hun ontwikkeling. Daarom geven we kinderen ook tijdens de activiteiten de ruimte om op elkaar te reageren en met elkaar samen te spelen.

De meeste activiteiten doen we met kleine groepjes kinderen, zodat we de activiteit kunnen aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen inspelen op hun reacties. Bovendien hebben kinderen in een kleine groep meer gelegenheid om zich te uiten en meer onderling contact. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, doen we een activiteit herhaaldelijk, met telkens een ander groepje kinderen. Een activiteit duurt zo lang als de kinderen het leuk vinden om te doen.

De doelen waaraan gewerkt wordt bij een activiteit hangen ook af van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van een kind. Bij de jongere kinderen ligt de nadruk op het doen en ervaren, bij de oudere kinderen en kinderen die al meer taal begrijpen en kunnen praten, worden de activiteiten al wat taliger aangeboden.

Ook buiten de activiteiten om wordt er gewerkt met het thema en de doelen die daarbij horen. De groepsruimte is overzichtelijk ingericht in hoeken, waardoor kinderen ongestoord alleen of in kleine groepjes kunnen spelen. Bij de inrichting gebruiken we aantrekkelijke materialen die bij het thema horen. Hierdoor komen kinderen tijdens hun spel op een vanzelfsprekende manier met het thema in aanraking. Pedagogisch medewerkers begeleiden het spel van de kinderen en bieden bewust bepaalde materialen aan, waardoor ze ook tijdens vrij spel gericht aan de doelen werken.

Om de ontwikkeling te stimuleren, creëren en grijpen we kansen. Bij kansen creëren bieden we doelbewust een activiteit aan. Bij kansen grijpen, maken we van een gewone, dagelijkse situaties een leersituatie. Hoe jonger een kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt. Het woord 'regen' krijgt pas betekenis als het buiten regent en als het kind de regen kan zien, voelen en horen. Om inhoud en betekenis te geven aan de activiteiten en te werken aan de ontwikkelingsdoelen die bij ieder thema zijn opgesteld, benutten we zoveel mogelijk de dagelijkse situaties. Hoe jonger het kind of hoe lager het ontwikkelingsniveau van een kind, hoe dichter de pedagogisch medewerker bij de concrete situatie blijft. Thematisch werken met baby's, dreumesen of kinderen met een laag ontwikkelingsniveau betekent vooral inspelen op situaties dicht bij het thema, kansen grijpen dus. Hoe verder de kinderen in hun ontwikkeling zijn, hoe meer we de activiteit kunnen uitbreiden naar talig spel, waarbij fantasie en voorstellingsvermogen een grotere rol gaan spelen. Dan kunnen we met behulp van taal en spel een situatie creëren die kinderen herkennen en die voor hen betekenis heeft.

Voorbeelden

- Voorbeeld van een activiteit met verschillende ontwikkelingsdoelen: Het thema Wat heb jij aan vandaag bevat een activiteit waarbij de kinderen, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar zoeken (één, twee schoenen; rekenprikkel), en aantrekken (motorische ontwikkeling). De baby's kijken naar de schoenen, dreumesen herkennen hun eigen schoenen en proberen deze met hulp aan te trekken, en de peuters doen dat zoveel mogelijk zelf en helpen elkaar daarbij (sociaal-emotionele ontwikkeling). Daarna lopen, springen en stampen de kinderen op hun schoenen (motorische ontwikkeling). Tijdens de activiteiten vertellen de dreumesen en peuters wat ze gedaan hebben (taalontwikkeling), waardoor ze spelenderwijs een aantal woorden leren kennen.
- Voorbeeld differentiëren tussen leeftijden en niveaus: In het thema Dit ben ik! (over het lichaam, het gezicht en de zintuigen) kijken de kinderen om de beurt in de spiegel. Wat zien ze? De baby's kijken naar hun spiegelbeeld terwijl de pedagogisch medewerker verwoordt wat ze zien, de dreumesen kunnen aanwijzen wat ze zien. De oudere en meer taalvaardige peuters kunnen met behulp van de pedagogisch medewerker zelf vertellen wat ze in de spiegel zien.
- Onze groepsruimte(s) hebben we ingericht met de volgende hoeken: huishoek, bouwhoek, themahoek, knutselhoek, voorleeshoek, winkel. In onze gang kunnen de kinderen met de blokken bouwen, rennen.
- Puk (de pop) is betrokken bij het introduceren van het thema en tijdens de kring. Via de Puk dagritme kaarten kan Puk laten zien wat we die dag gaan doen. Ook speelt Puk mee en wordt hij ingezet daar waar nodig; verdrietig kind. Voordoen wat de kinderen mogen doen. Enz...
- De inrichting wordt aangepast aan het thema: Bij het thema Hatsjoe! (over ziek zijn, voor elkaar zorgen, naar de dokter gaan en weer gezond worden) mogen kinderen spelen met dokterspulletjes zoals pleisters, verband, lege pillendoosjes, een wit schort etc. Door bij het thema Knuffels (over zachte materialen en het slaapritueel) veel zachte dingen in de groepsruimte te leggen, leren de kinderen de betekenis van het woord 'zacht' te begrijpen door aan de materialen te voelen, ermee te spelen en ze te benoemen.
- Voorbeeld kansen grijpen: De concrete situatie (bijvoorbeeld het regent buiten) is het vertrekpunt waaraan de pedagogisch medewerker een speelse activiteit toevoegt als het kind daaraan toe is (bijvoorbeeld het nadoen van het geluid van de vallende geluidsdruppels).

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Kinderen worden bij binnenkomst persoonlijk welkom geheten: “Goedemorgen Lisa, fijn dat je er weer bent.” en er is een moment voor praatje met kind en ouder.
- We vinden het fijn als een ouder even mee de groepsruimte in gaat om samen te puzzelen of een boekje te lezen.
- Ouder neemt afscheid als het kind op zijn/haar gemak is.
- Als alle ouders afscheid hebben genomen, gaan we in een kring en zingen gezamenlijk het welkomstlied en benoemen dan de namen van de kinderen.
- Er is tijd voor een praatje met elkaar, leren luisteren naar elkaar.
- We werken met dagritme kaarten en betrekken kinderen daarbij zodat zij weten hoe de ochtendindeling is.
- Na het welkomstliedje praten we over het thema en naar aanleiding daarvan lezen we een boekje of doen we een activiteit en stimuleren kinderen om mee te doen.
- Wisseling van activiteiten wordt aangegeven met een liedje of met dagritme kaarten van Uk & Puk.
- Gedurende de hele ochtend observeren wij de kinderen en kijken we waar zij behoefte aan hebben.
- Als een kind iets heeft gemaakt of iets aan het doen is, betrekken we de andere kinderen hierbij door er de aandacht op te vestigen.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Wil een kind zich bij ons prettig voelen en zich kunnen ontwikkelen, dan moeten we zijn behoeften kennen en hierop inspelen. Om dit maatwerk te kunnen realiseren, moeten we het kind goed begrijpen.
- We kijken en luisteren goed naar kinderen. We proberen te begrijpen wat kinderen ons niet alleen letterlijk, maar ook figuurlijk 'vertellen'. Dit doen we eigenlijk de hele dag door. Het is de basis van ons pedagogisch aanbod: ons pedagogisch handelen, de inrichting van de ruimte, de materialen, thema's, de opzet van de activiteiten, structuur, ritme en verzorging. Dit geldt zowel richting individuele kinderen als de groep als geheel.
- Lisa huult omdat ze graag met haar moeder mee naar huis wil. De pedagogische medewerker geeft aan dat zij begrijpt dat ze moet huilen omdat mama naar huis gaat. Lisa krijgt de ruimte om verdrietig of boos te zijn .
- Als zich een conflict voordoet, kijken de pedagogische medewerkers eerst hoe het conflict verloopt. We proberen niet te snel in te grijpen. Als de kinderen er niet zelf uitkomen, ondersteunen wij bij het oplossen van het conflict.
- Jonge peuters vinden het nog vaak moeilijk om in de kring of tijdens fruitmoment gezamenlijk aan te tafel te zitten, we geven hen dan ook de ruimte om het op afstand te bekijken maar blijven stimuleren om mee te doen.
- We maken de andere kinderen dan duidelijk dat sommige kinderen het nog moeilijk vinden om mee te doen en het nog moet leren .

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We kijken hoe kinderen spelen, waarmee ze spelen en hoe vaak ze dit doen. als een kind b.v. steeds alleen maar met de auto's speelt. Gaan we met dit kind meespelen en voegen ander materiaal (b.v. de duplo waarmee je een mooie weg of garage kunt bouwen) toe zodat het kind ook ervaring opdoet met ander materiaal. Hetzelfde kind krijgen we vaak wel uitgedaagd mee te doen met een gezamenlijke activiteit als we wederom die auto's inzetten bv. door allemaal samen een super lange autorij te maken. Op deze manier wordt ook de sociale ontwikkeling van het kind aangesproken.
- We stimuleren kinderen zelf oplossingen te bedenken voor 'problemen' zoals: Hoe krijg ik die bal door dat gaatje? Waar hoort dit puzzelstukje? Ik wil met die auto spelen! Hoe kom ik bij die plank? In plaats van het probleem op te lossen, stimuleren we het kind een eigen oplossing te zoeken. Indien nodig, helpen we hierbij. Een mogelijke reactie van ons zou kunnen zijn: "Lukt het niet? Tja, wat nu? Kun je het misschien ook op een andere manier doen?"
- Door complimentjes te geven en hun mening te vragen en een positief duwtje te geven in de goede richting laten we kind zoveel mogelijk in zijn eigen tempo ontwikkelen.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- We werken met thema's. Je kunt hierbij denken aan: winter, circus, wonen, etc. We trekken per thema vier tot zes weken uit. Bij het uitwerken van de thema's proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de beleving en ervaring van de kinderen. We proberen uit te gaan van wat dit begrip betekent voor de kinderen. De activiteiten die worden aangeboden, materialen die in deze periode gebruikt worden en de inrichting van (sommige) hoeken hangen zoveel mogelijk samen met dit thema. Dit geeft een grotere samenhang in het aanbod en de mogelijkheid dieper op een thema in te gaan, kinderen meer ervaringen op te laten doen, meer ontdekmogelijkheden om de woordenschat van kinderen uit te breiden. Voor het hele jaar wordt er een opzet gemaakt van thema's die gedurende dat jaar aan de orde komen.
- Bij het thema circus zijn we met de kinderen naar de basisschool gegaan die het zelfde thema hadden en een voorstelling voor ons gaven.
- Met thema pasen gaan we met alle ouders en kinderen naar het bos of naar de boerderij om de schapen /kippen te zien en in de wei paaseieren te zoeken.
- Ook met de herfst gaan we met de kinderen en ouders naar het park om een herfstwandeling/kabouterspeurtocht te maken.
- In de groep staat standaard een watertafel gevuld met macaroni en zondig maken wij gebruik van andere bakken gevuld met stro of iets dergelijks wat past bij het thema.
- De verschillende hoeken waar we mee werken en al het materiaal dat we aanbieden spreekt verschillende ontwikkelingsgebieden aan. Bijvoorbeeld de huishoek; hier wordt hun fantasie vooral aangesproken en is de sociale ontwikkeling een belangrijk onderdeel. In de leeshoek wordt vooral de taalontwikkeling aangesproken maar als je met meerdere kinderen deelneemt ook weer de sociale ontwikkeling. In de bouw- en de knutselhoek is de fijne motoriek erg belangrijk maar ook de creatieve ontwikkeling is van belang. In alle hoeken en met los materiaal is het nodig dat ze delen omdat we met meer mensen in de ruimte zijn. Dus de emotionele en sociale ontwikkeling komt hierbij ook weer aan bod.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- Iedere dag ziet er qua opbouw hetzelfde uit.
- We werken met dagritme kaarten /liedjes zingen bij overgangsmomenten
- Bij de verjaardag van een kind staat het centraal, maken we samen een verjaardagmuts en mag het op de verjaardagstoel zitten en worden er natuurlijk kaarsjes uitgeblazen en liedjes gezongen.
- Carnaval, Sinterklaas en Kerst vieren we meestal met alle kinderen gezamenlijk .
- Met kinderen en ouders maken we een herfstwandeling/kabouterspeurtocht en met Pasen gaan we met ouders en kinderen paaseieren zoeken.
- Bij het standaardprogramma is heel duidelijk rekening gehouden met drukke en rustige momenten. Mochten we merken dat sommige kinderen meer behoefte aan één van beide hebben, maken we de verschillende momenten langer of korter of gaan met individuele kinderen of kleine groepjes iets anders doen. Als bijvoorbeeld een of meerdere kinderen meer behoefte aan beweging hebben terwijl het lezen van een boek op het programma staat, kunnen we voorafgaand aan het lezen eerst even wat bewegingsliedjes en of -spelletjes doen.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Wij ondersteunen door in de buurt te blijven, letterlijk voor te doen en tips te geven en door te verwoorden wat er gebeurt.
- Tijdens een vrij spel moment beginnen wij bijvoorbeeld met een kind een spel in de in de poppenhoek en nodigen ook andere kinderen uit om mee te doen door een kopje koffie samen te drinken of iets te gaan koken. Hierna nemen wij weer wat afstand van het spel en laten de kinderen verder spelen.
- Als we aan de puzzeltafel zitten en het lukt een kind niet om deze te maken probeer je een ander kind erbij te betrekken om te helpen.
- We geven complimentjes als kinderen elkaar helpen

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- Peuters zijn in de leeftijd dat ze oog krijgen voor hun omgeving en de andere kinderen in de groep. Als een kind iets nog niet kan bv nieuw kind die nog niet zo lang kan blijven zitten, valt dat de andere peuters vaak op. Ik benoem dan altijd wat ze zien en verklaar dit: "Renske vindt het soms nog lastig om....., daarom help ik even. Of "Bas is nog wat kleiner, die gaat dat nog leren". Door dit op een positieve manier te benoemen gaan de kinderen op een respectvolle manier naar elkaar kijken: "kijk! Nu kan Renske het wel!".
- We leren kinderen "nee" te zeggen als ze iets niet willen. "Nee" betekent voor andere kinderen "stop". Zo leren kinderen dat ze op tijd stoppen met iets wat de ander niet leuk vindt. Van de andere kant leren we kinderen om ook positieve dingen tegen elkaar te zeggen. Als een kindje ons vertelt dat hij een ander kindje lief vindt, suggereren we hem/haar dit ook zelf tegen dat kindje te zeggen. Dat hij of zij daar blij van wordt.
- We leren dat ze voorzichtig en met respect om moeten gaan met de spullen uit de natuur. Je breekt niet zomaar takjes af of maakt plantjes kapot. Voorbeeld een jongetje van 2 drukt alle kleine beestjes dood. Je spreekt het kind hierop aan: "Een lieveheersbeestje is ook een dier, die net als jij wil spelen, die mag je toch niet zomaar doodmaken? Kijk we laten hem op een blaadje lopen en leggen het dan tussen de plantjes in de tuin".

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- Na iedere vakantie is voor de ouders/verzorgers een langere inlooptijd. Onder het genot van een kopje koffie of thee, hebben ouders de gelegenheid om te kijken waarmee en met wie hun kind speelt en om eventuele vragen te stellen. Daarnaast is het voor ouders een mogelijkheid om met andere ouders contact te maken en uit te wisselen.
- Een paar keer per jaar maken we een uitstapje met de peutergroep. Dit organiseren we samen met de ouders.
- We hebben een oudercommissie; deze ouders hebben een ondersteunende taak en helpen bijvoorbeeld mee met organiseren en uitvoeren van een activiteit.

VE en samenwerking met ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij VE. We vinden het belangrijk ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en ze te ondersteunen bij dagelijkse opvoedingsvragen. We stimuleren ouders om ook thuis spelenderwijs aandacht te besteden aan waar hun kind bij de peutergroep of op het kinderdagverblijf mee bezig is.

Voorbeelden

- Tijdens het plaatsingsgesprek en in de kennismakingsperiode vragen we aan ouders wat hun opvoedingsgewoontes en vragen zijn, welk speelgoed in huis is, wat ouder en kind zoal samen doen en voor welke ouderactiviteiten de ouder belangstelling en tijd heeft. Op basis hiervan proberen we zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en mogelijkheden van ouders.
- Bij de start en aan het einde van een dag(deel) is er gelegenheid tot uitwisseling over hoe het met kind gaat thuis en op de groep. Hiernaast kunnen we (kort) ingaan op opvoedingsvragen van ouders.
- Ouders die toestemming hebben gegeven voor het maken van foto's voor het ouderportaal krijgen regelmatig foto's toegestuurd van situaties op de groep waar hun kind op staat. Zo krijgen ouders een beeld van wat hun kind daar doet.
- Ouders worden uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de start of de afsluiting van een thema. Zo krijgen ouders een beeld van de werkwijze en activiteiten van op de groep en krijgen ze een indruk van hoe hun kind zich daar gedraagt.
- Bij elk thema gaan we proberen ouders een soort van nieuwsbrief mee te geven met daarin: De woorden waar we tijdens dit thema veel mee bezig zijn, de boeken die we gaan lezen, de liedjes die we gaan zingen en eventueel nog een werkblad, voor thuis er bij.
- Na iedere KIJKregistratie of bij zorg worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de mentor van het kind. Aan de orde komen hoe het kind in zijn vel zit op de groep en thuis en welke ontwikkeling het kind laat zien. Als hier aanleiding toe is, wordt ook besproken hoe de ontwikkeling extra ondersteund kan worden of eventuele andere

stappen die gezet gaan worden. We vragen ouders om mee te denken hoe zij thuis kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind.

- We vinden het belangrijk dat ouders weten aan welke ontwikkelingsdoel we werken. Dit bespreken we met ouders tijdens een oudergesprek. We stimuleren ouders om ook thuis op een speelse manier aan dit doel te werken. Hiervoor geven we suggesties.
- Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht (plus) plaats. Ook de ouder is hierbij betrokken. Ouder en pedagogisch medewerker vullen een overdrachtsformulier in. Er is een (telefonisch) overdrachtsgesprek tussen de leerkracht van school en de pedagogisch medewerker (warme overdracht). Soms is ook de ouder bij het gesprek (warme overdracht plus).

VE en samenwerking met de basisschool

We vinden een doorgaande lijn tussen peutergroep of kinderdagverblijf en school belangrijk. Dit vergemakkelijkt de overgang naar school en bevordert het schoolsucces. Voor een doorgaande lijn is een goede samenwerking met school belangrijk. In hoeverre een doorgaande lijn gerealiseerd kan worden, is afhankelijk van het aantal scholen waarnaartoe 'onze' kinderen uitstromen. Ten tweede is het afhankelijk van de bereidheid tot samenwerking van de basisschool en de middelen die een school hiervoor heeft. Zo hebben VE-basisscholen VE-coördinatoren die onder andere de taak hebben om de doorgaande lijn te realiseren.

Wij werken samen met basisschool Brakkenstein

Voorbeelden

- We werken met een gezamenlijk ontwikkeld instrument voor warme overdracht. In Nijmegen is dit 'Alle kinderen in beeld'. Doel is er samen voor te zorgen dat kinderen een zo goed mogelijk start maken op de basisschool. Informatie over kinderen van ouders en van pedagogisch medewerkers helpt de school om kinderen hierbij zo goed mogelijk te begeleiden.
- We werken samen met de basisschool in één digitaal kindvolgsysteem KIJK! 0-4 jaar, waardoor voor ouders en de school de ontwikkeling van het kind tot 4 jaar in beeld wordt gebracht.
- Middels een warme overdracht (gesprek tussen ib-er en pm. Ouders worden ook uitgenodigd bij dit gesprek aanwezig te zijn.) dragen we de kinderen over aan de basisschool.
- We zijn nog aan het onderzoeken of er meer samenwerking kan komen tussen school en de pgr
- We organiseren gezamenlijke paasviering of herfstwandeling.

VE en samenwerking met andere organisaties in de wijk

Wij werken, zo nodig, samen met het consultatiebureau, de GGD, de logopedist en met de zorgcoördinator.

Met de bibliotheek hebben wij een samenwerking in de vorm van het kunnen lenen van speciale bakken met boeken, we krijgen posters een van onze pedagogisch medewerkers die tevens de voorleescoördinator is, krijgt regelmatig inspirerende informatie over alles wat met taal te maken heeft.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hierop gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Een kind vindt het spannend om over heuveltje te fietsen, samen proberen we dit. Lukt het de ene keer niet dan gaan we dit weer een volgende keer proberen. We vinden het hierbij belangrijk dat het kind dit in zijn eigen tempo leert.
- Alle toestellen, materialen en de speelomgeving worden regelmatig nagelopen en gecontroleerd op veiligheid zoals in de GGD normen is bepaald. Ook doen we jaarlijks een risico inventarisatie.
- Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een EHBO diploma en zijn BHV gecertificeerd.
- Bij negen kinderen en meer staan we altijd met twee pedagogisch medewerkers in de groep. Als er acht of minder kinderen zijn dan is er iemand aanwezig in het inbandige kantoor als achterwacht en om het vierogenprincipe te waarborgen.